

De man in de rolstoel

Toneelspel in drie bedrijven

Een geschiedenis van misdadig vernuft en vernuftig
peurderswerk

door

MAARTEN VAN VUGHT

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **DE MAN IN DE ROLSTOEL** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **MAARTEN VAN VUGHT** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **11** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

DOKTER SMELING, criminoloog.

MEVROUW SMELING, zijn moeder.

BEREND TASMAN, broer van mevr. Smeling; fabrikant.

COBY, dochter van Tasman.

ZUSTER TURKENS, verzorgster van de dokter.

BERNARD VAN SON, huisknecht-chauffeur van de dokter.

TRUDE, vrouw van Bernard.

INSPECTEUR STEENBAKKERS, van de Centrale recherche.

RECHERCHEUR DOERSMA, idem.

AUKJE HOOGEVEEN, secretaresse van de dokter.

DE HERINNERING AAN INSPECTEUR BROOS.

DE GEMASKERDE.

5 dames — 6 heren

Het stuk speelt in de studeerkamer van dokter Smeling, een vrij somber vertrek in zijn grote villa ergens aan de rand van een grote stad.

DECOR:

De stijlvol ingerichte en van goede welstand getuigende werkkamer van dokter Smeling.

Rechts zien wij een groot raam, ongeveer tegen het raam staat een vleugel. (voor verenigingen die minder gemakkelijk aan zo'n instrument kunnen komen, vertellen we er even bij, dat een imitatievleugel door een handige knutselaar vrij gemakkelijk in elkaar is te „schroeven”. Een paar pootjes, wat board of triplex, een kwastje zwarte waterverf en het lijkt heel wat vanuit de zaal gezien.) Wij hebben de vleugel bij het raam gedacht, omdat de speler op het toneel en de pianist achter de schermen dan goed voeling met elkaar kunnen houden. Over de vleugel ligt een Persje, daarop een grote koperen of oud tinnen kan of pul en enkele andere antieke dingen.

Links 2e plan een grote schouw (Engels model).

Links 1e en 3e plan ingebouwde boekenkasten (een groot gedeelte van de boeken kan geschilderd zijn).

Verder zien we een kloostertafel, met bank en enkele clubs. Aan het plafond een grote smeed-ijzeren kroon.

Achtergrond-midden portières. Verder een deur rechts.

N.B. — De openingsscène wordt zeer suggestief als U het licht uitlaat en gebruik maakt van een kistje, afgesloten door een deksel waarin een gaatje ter grootte van een cent. In het kistje monteert U een sterke lamp. Broos staat op het toneel, het kistje voor zijn voeten (even „uitproberen”) Smeling blijft nu in het donker, terwijl van Broos alleen het gelaat zichtbaar is.

PERSOONSBESCHRIJVING:

Dokter Smeling, de boef met intellect, is een lange, magere man met een scherp getekend gelaat. Hij heeft lange, reeds grijzende haren en een volle knevel. Zijn bril met gouden montuur draagt hij meer voor camouflage dan voor het feit dat hij zwakke ogen heeft; wij zien hem dan ook vaak de bril afzetten. Deze man, die voor geen enkele misdaad terugdeinst, maakt door perfect comediespel, een zielige indruk op de mensen die hem niet in zijn ware gedaante kennen. Voor zijn omgeving een tyran weet hij, subliem huichelende, zijn gasten te suggereren, dat hij een goed en mild mens is. Alleen tegenover zijn familie gebruikt hij weinig consideratie. Hij is ongeveer veertig jaar en steeds donker gekleed. Via een kinderverlamming, die hij slechts voorwendt, is hij „lam" en zit daarom geregeld in een rolstoel.

Mevrouw Smeling is een door zorgen gebogen vrouwtje van 73 jaar. Een schraal mensje, door alles wat ze te doorstaan kreeg hard en cynisch geworden, al leren we haar ware aard ook wel kennen. Zij besteedt weinig aandacht aan haar uiterlijk.

Berend Tasman, de welgezeten broer van mevr. Smeling, is een grote, robuste kerel, goed gekleed en prettig om te zien. Hij is een paar jaar jonger dan zijn zuster, maar nog kaarsrecht. Hij heeft een bijzonder zwak voor zijn dochter.

Coby. Een 21-jarig meisje, dat ogenschijnlijk het leven van de luchtige kant bekijkt en daarbij dweept met boekenhelden, is in werkelijkheid een moedige jonge vrouw, met een behoorlijke dosis verstand. Zij maakt, ook qua kleding en coiffure, een wat excentrieke indruk, maar wee degenen die daar intrappen.

Zuster Turkens, de verzorgster van de dokter, is 28 jaar. Een knappe, sympathieke verschijning in het bekende uniform. Zij weet niets van de dubbelrol die haar patroon speelt en vertrouwt hem dan ook volkomen. Alleen moet de dokter niet over liefde spreken, want haar hart is nog steeds bij de vermoorde inspecteur Broos, van wie zij veel gehouden heeft.

Bernard van Son, de huisknecht-chauffeur van Smeling is een slappe figuur. Slaafs volgt hij de bevelen van zijn meester op en nooit vindt hij de moed om zich daadwerkelijk tegen diens opdrachten te verzetten. Eenmaal in drift heeft hij een mens gedood. Had hij daar

de consequenties van aanvaard, dan zou hij nooit in handen van Smeling zijn gevallen. Nu is hij aan hem overgeleverd en vervalt van kwaad tot erger. Hij is een bleke, onaanzienlijke man van midden dertig, meestal gekleed in donkere pantalon en rood-wit huisknechtenjasje. Alleen als hij met de auto weg moet draagt hij een chauffeursuniform.

Trude, zijn vrouw, die wij slechts oppervlakkig leren kennen, is zonder van te voren iets te weten, door Bernard in dit milieu gehaald, wat haar dwars zit. Zij moet echter haar mond houden en dat doet zij dan ook. Zij is drie jaar jonger dan haar man. Kleding en haardracht verzorgt zij behoorlijk.

Inspecteur Steenbakkers is een kleine, corpulente man van ongeveer 50 jaar. Hij heeft „wild" zandkleurig haar en een borstelige knevel. Hij draagt een slobberig donkerbruin colbert, waarover een behoorlijk smoezelige, eens lichte regenjas. Zijn beduimeld hoedje completeert het geheel. Hij maakt een vrij slome indruk, maar..... kijk uit.

Boersma is innerlijk en uiterlijk de tegenpool van zijn chef. Een ambitieuze jongeman met goede manieren en prettig voorkomen. Hij is 28 jaar.

De geest van inspecteur Broos manifesteert zich als een normaal mens. Het enige aparte aan hem is zijn opvallend bleke gelaatskleur, zijn donkere, zeer sprekende ogen, zijn rustige gebaren, zijn haast geruisloos lopen en het kleine reepje hansoplast dat op zijn slaap zit gehecht. Zijn haren, die oorspronkelijk zwart of heel donkerblond waren, hebben nu een zilveren glans. Zijn kleding bestaat uit een strak zittend lichtgrijs colbert, met bijpassende pantalon, grijs overhemd met grijze zelfbinder en grijze schoenen. (Wij hebben juist deze grijze kleding gekozen, omdat hierin deze aparte figuur het beste tot zijn recht komt, wijk hier dus niet van af). De heer die deze rol krijgt te spelen moet er voor zorgen dat zijn uitspraak uiterst beschaafd en rustig is. Zijn gestes moet, hij tot een minimum beperken. Als hij loopt moet dat eveneens zeer rustig zijn. Kortom van deze figuur straalt de rust als het ware af.

Aukje Hoogeveen, de secretaresse van de dokter is een slanke jonge vrouw van 30 jaar. Make-up en kleding zijn vrij opvallend. Het donkere haar draagt zij (in het midden gescheiden) strak naar achteren gekamd waar het in een grote wrong bij elkaar is gestoken.

Lange oorbellen maken haar gezicht nog smaller dan het al is. Aukje behandelt de dokter met een zekere nonchalance. Alleen wanneer deze haar aan haar verleden herinnert of zich werkelijk kwaad maakt, dan blijkt haar angst voor deze man.

De Gemaskerde zien we verschijnen in een donker costuum waarover een donkere regenjas, op het hoofd een donkere „helmhoed“, voor het gelaat een zwart zijden masker, dat praktisch niets van het gezicht bloot laat. Hij draagt ook donkere lederen handschoenen en loopt op schoenen met dikke rubberzolen.

EERSTE BEDRIJF

(Als het doek opengaat is het toneel volkomen duister. Denk er ook aan dat het licht achter de schermen gedoofd wordt. Na 'n paar seconden flitst het „schijnwerpertje" aan (zie aantekening vooraan onder decorbeschrijving) en zien we het hoofd van

BROOS

BROOS: *(spreekt dan)* 'n Maand of drie geleden, was ik Jan Pieter Broos, inspecteur bij de Centrale Recherche... ik was toen precies èèn en dertig jaar oud... ik had 'n mooie toekomst voor me... en het werk dat ik deed beviel me... Ik leefde te samen met mijn moeder... Zij is een schat voor mij geweest, zolang als ik geleefd heb. Mijn vader is gestorven toen ik vijf en twintig was... hij is mijn beste kameraad geweest... ik ben nu weer met hem verenigd... Kort voordat een revolver een einde aan mijn leven maakte leerde ik het meisje kennen dat mijn vrouw zou zijn geworden... zij hield ook van mij... ik ben er zeker van dat we een gelukkig leven hadden gekregen... Het heeft niet zo mogen zijn... Ik viel... als slachtoffer van mijn plicht... de misdadiger die ik zocht... ontdekte dat ik hem op de hielen zat... ik wist dat niet... misschien zou ik dan voorzichtiger zijn geweest... een van zijn handlangers schoot mij op 'n avond neer... U zult hem straks leren kennen... hem... en nog vele anderen in wier leven ik een rol heb gespeeld. U vindt dit alles vreemd... maar doden spelen vaak nog een grote rol in het leven van hen die zij gekend hebben... meestal laten ze dat niet merken... vooral niet... als hun rol minder fraai is geweest... *(er klinkt plotseling pianomuziek — vrij zacht nog)* Hoor!... Hij speelt weer... hij heeft zijn hele leven nog niet anders gedaan dan gespeeld... gespeeld met het geluk en het leven van de mensen... gespeeld... op zijn vleugel... Hij is de man, die het bevel gaf dat mij mijn leven kostte... Op de plaats waar de kogel in mijn slaap drong... heeft mijn moeder later... een verbandje geplakt... De wond was daar wel onzichtbaar door geworden... maar de daad niet uitgewist... *(pianospel harder)* Hij speelt... hoe lang nog... *(langzaam gaat het licht aan)* hoe lang nog...? *(vol licht)* hoe lang nog?... *(Broos blijft staan waar hij stond — hij kijkt naar*

SMELING

die achter de vleugel zit en speelt. Met passie speelt hij verder)

BROOS: Hoe lang zul je nog spelen, dokter Smeling?

SMELING: *(breekt abrupt zijn spel af)*

BROOS: Nee... je verdrijft de gedachten aan mij niet zo gemakkelijk, dokter Smeling...

SMELING: *(voor zich uit — Men moet er rekening mee houden dat*

geen der spelers Broos werkelijk ziet of ooit rechtstreeks tegen hem praat) Hoe ben je er achter gekomen, Broos... welke fout heb ik gemaakt?...

BROOS: Niemand kende beter de werkwijze van de recherche... dan jij... dokter Smeling...

SMELING: Dat zei je op die avond... en toch was jij gladder dan ik. Toch had ik een fout gemaakt... maar welke? Welke?...

BROOS: *(gaat langzaam naar de achtergrond — staat nu schuin achter Smeling, die peinzend voor zich uit blijft staren)*

SMELING: Ik had je eerst moeten martelen tot je me vertelde hoe je er achter gekomen was, dat ik het hoofd ben van die...

BROOS: Dat was te riskant, Smeling... en jij neemt niet gemakkelijk risico's.

SMELING: 't Kón niet... maar tóch... De zuster heeft hij niets verteld... anders zou ik het al wel aan haar gemerkt hebben.

BROOS: Ik durfde niemand iets te vertellen, Smeling. Zelfs mijn naaste chef weet niets... ik durfde niet. Ik was nog niet zeker van mezelf. En wat zou ik 'n blunder geslagen hebben... als ik aan was komen dragen met een verdenking, die ik nog niet verantwoorden kon... een verdenking notabene tegen jou, dokter Smeling... een zeer achtenswaardige invalide... een gewaardeerd adviseur en medewerker van de politie... Ik kon het risico niet lopen dat ik verkeerde conclusies had getrokken... Hoe had ik me ooit onder die blamage uitgewerkt?

SMELING: Zo moet het geweest zijn, ja... Hij durfde nog niets te zeggen... Hij wist wel iets... Maar dat was niet voldoende... Ik heb hem precies op tijd geliquideerd...

BROOS: En je hebt er geen spijt van, dokter Smeling!... Wat zegt jou een mensenleven?

SMELING: *(met 'n vals lachje)* Hij liep toch al in de weg..... want de zuster...

BROOS: Ja... de zuster was van me gaan houden.

SMELING: *(fanatiek)* De zuster is voor mij... Zij zal mijn vrouw worden...mijn vrouw...

BROOS: Ben je daar heus zo zeker van?

SMELING: Ze zal hem vergeten... ze moet hem vergeten... En zo gauw als de buit groot genoeg is... zal ik een bijzondere kuur ondergaan... en genezen!... Dan zal er niets zijn... dat haar tegen kan houden om mijn vrouw te worden!... Ver weg zullen we gaan...

BROOS: Niet naar Amerika, dokter Smeling.

SMELING: Nee... niet naar Amerika... Ik zou slapende honden wakker maken... *(slaat enkele accoorden aan — Broos gaat langzaam door*

portières weg — Smeling breekt spel weer af en grijpt het belletje dat bij hem op de vleugel staat — hij belt driftig. Kort daarna komt

BERNARD

op)

SMELING: Laat de zuster hier komen.

BERNARD: De zuster is nog niet terug, dokter.

SMELING: Nog niet terug... waar is ze dan heen?

BERNARD: Ik geloof naar mevrouw Broos.

SMELING: *(geërgerd)* Hm... Goed... waarschuw haar direct als ze thuis komt.

BERNARD: Ja, dokter.

SMELING: En nog iets... *(scherp)* Wat mankeert je vrouw de laatste weken?..

BROOS

(verschijnt tussen portières)

BERNARD: *(liegt niet erg overtuigend)* Ik heb niets bijzonders aan haar gemerkt, dokter.

BROOS: Je liegt, Bernard.

SMELING: Nou ik dan wel! Ze kijkt me af en toe aan of ze me verscheuren wil. En ik heb ook gemerkt... dat ze op mijn kamer is geweest.

BERNARD: *(hevig geschrokken)* Dat... dat kan niet waar zijn, dokter, ik...

SMELING: *(fel)* Lieg niet! Jij weet het evengoed als ik.

BERNARD: Werkelijk dokter, ik...

SMELING: Ik had je moeten verbieden om met die vrouw te trouwen!... Ze is al zover... dat ze van jou 'n misselijk creatuur van 'n leugenaartje heeft gemaakt. Je moet zoetjesaan weten dat er niets voor me verborgen blijft wat hier in huis gebeurt. Waarschuw haar.. dat ik van buitenissigheden niet gediend ben.

BROOS: Zeg hem maar dat je vrouw over mij piekert. *(af)*

BERNARD: Ik... ik zal haar zeggen, dokter...

SMELING: 't Kan me niet schelen wat je haar zegt... Als je het maar duidelijk doet... Over 'n uur moet de wagen klaar staan. Reken je daar op?

BERNARD: Zeker, dokter.

SMELING: Vergeet niet de accu van de zender te vernieuwen... en denk ook om de nummerplaten van de wagen.

BERNARD: Komt er weer een zending, dokter?

SMELING: Ja!... Per vliegtuig deze keer!... Het zit verpakt in enkele geheime vakjes van 'n grote klok. Onze antiquair haalt de klok van 't vliegveld... Wij halen later het poeder bij hem en waarschuwen onze

agenten via het zendertje in de wagen. Op de plaats die ik via de radio zal doorgeven kunnen ze het poeder in ontvangst nemen. Zoals altijd trouwens. Vergeet je masker niet... Vorige keer zaten we daar aardig mee in!...

BERNARD: Ik had mijn pet diep over mijn ogen getrokken, dokter. Niemand heeft mijn gezicht kunnen zien.

SMELING: Dat is je behoud geweest. Als iemand jou herkent... zullen ze aan mij denken... en dat zou heel ongezond voor je worden, van Son.

BERNARD: Zou de politie niets te weten zijn gekomen van inspecteur Broos, dokter?

SMELING: Nee... want dan hadden we dat allang gemerkt. En praat asjeblijft niet meer over die Broos... Ik wil die naam hier niet meer horen.

BERNARD: Ik zal mijn best doen, dokter, maar 't zal niet meevallen.

SMELING: Er zijn veel dingen in 't leven, van Son, die niet meevallen... je dient ze toch onder de knie te krijgen.

BERNARD: Het was de eerste keer, dokter, dat ik 'n mens...

SMELING: Je liegt weer!... Het was nièt de eerste keer dat je 'n mens vermoordde...

BERNARD: Die andere... dat was in drift... We hadden hooglopende ruzie en...

SMELING: De politie zou je evengoed de nor in hebben gedraaid... als ik de sporen die jij achter gelaten had niet nauwkeurig had uitgewist!...

BERNARD: Ik weet het, dokter... door u bleef ik op vrije voeten. Maar inspecteur Broos...

SMELING: (*hard*) Noem die naam niet meer!

BERNARD: Hij... hij...

SMELING: Hij liep ons voor de voeten!... Had je soms gewild... dat we ons door hem hadden laten vangen? Geloof je niet... dat je eerste misdaad dan ook aan 't licht was gekomen?

BERNARD: Ik zal proberen me d'r overheen te zetten, dokter.

SMELING: Dat is je geraden!... Als jij 'n oud wijf gaat worden, van Son... loop je me vandaag of morgen óók voor de voeten... je begrijpt wat dat betekent... Smeer 'm nu maar! (*slaat 'n paar accoorden aan — onderwijl komt*

MEVR. SMELING

op)

MEVR. SMELING: Help je vrouw even met het karpet, Bernard.

BERNARD: Ja, mevrouw! (*af*)

MEVR. SMELING: Heb je oom Berend nou al geschreven?

SMELING: (*staakt spel — dan „vriendelijk“*) Goeden avond, moeder!
Wat zei je?

MEVR. SMELING: Probeer niet lief te doen... alleen tegenover de zuster meen je daar iets van.

SMELING: (*speelt weer door*) Ik had gedacht dat je beter gemutst zou zijn nu je broer komt...

MEVR. SMELING: (*ironisch*) Je bent dus zo vriendelijk geweest om goed te keuren dát hij komt?!

SMELING: Ik doe je graag 'n genoeg... al waardeer je dat meestal niet.

MEVR. SMELING: Als je daar maar zoveel van meende... zou je 'n ander leven hebben geleid.

SMELING: (*breekt spel af — dan kort*) Haal geen ouwe koeien uit de sloot, moeder.

MEVR. SMELING: Dat is niet nodig!... Ik kan gerust bij je leven van vandaag blijven...

SMELING: Als dat je niet bevalt...

MEVR. SMELING: ...dan kan je wel gaan!... Je hebt me dat al meer voor de voeten gegooid!... Hoepel op, moeder... hoe eerder hoe liever... dan heb ik mijn handen helemaal vrij... Nou is er nog 'n kleine rem...

SMELING: (*schamper*) Je bent weer te optimistisch, moeder.

MEVR. SMELING: Eigenlijk wel... want wat je van plan bent doe je... of ik het goed vind of niet. Zoals je dat je hele leven gedaan hebt... En hoe ver heb je 't daar mee gebracht?...

SMELING: Nog 'n jaar... en ik zal 'n villa aan de Riviera kunnen bewonen.

MEVR. SMELING: En kan 't navraag leiden hoe je aan 't geld bent gekomen?

SMELING: Heb ik ooit op betere voet met de justitie geleefd dan de laatste paar jaren, moeder?

MEVR. SMELING: Als je niets te verbergen had..... waar is dan die comedie van die kinderverlamming goed voor?..... Waarom moet iedereen... zelfs de familie die hier komt... geloven dat je niet meer lopen kunt?...

SMELING: Zeg me wat ik doe dat het daglicht niet verdragen kan.

MEVR. SMELING: Als ik dat eens wist... Niemand mag boven op je kamer komen... niemand als van Son... waar is dat goed voor als je niets te verbergen hebt?...

SMELING: (*overdreven vriendelijk*) Hier zijn mijn sleutels, lieve moeder... ga naar mijn kamer... snuffel er rond... zo lang als je zin hebt!... En kom me vertellen wat je zoal gevonden hebt...

MEVR. SMELING: Als ik je eens geloven kon!... Als ik eindelijk eens zekerheid had... Maar die krijg ik bij jou nooit... Jij hebt nog nooit anders gedaan, dan iedereen... ook je vader en je moeder voorgelogen en bedrogen... Regelmatig komt de politie hier over de vloer... Ze komen je adviezen inwinnen... jij bent zo goed in vingerafdrukken en al dat soort gedoe... De politie kijkt hoog tegen je op...

SMELING: Ik ben hun vaste medewerker. Een zeer gewaardeerde kracht, zei commissaris Bloemers laatst.

MEVR. SMELING: Dat zei de man... maar voor mij staat het vast... dat je die mensen helpt... om je eigen te helpen... Ik weet niet hoe... en waarvoor precies... maar...

SMELING: (*scherp*) Het wordt inderdaad beter dat je naar je broer gaat, moeder. Je begint spoken te zien.

MEVR. SMELING: God geve het... dat het spoken zijn, maar wat hebben we al beleefd?

SMELING: Moet ik u helpen?

MEVR. SMELING: Nee, dat is niet nodig!... Ik ben 73 jaar. Maar al word ik honderd... dan zal ik alles nog op de dag af kunnen vertellen... Je vader is er aan dood gegaan... lang voor zijn tijd... ik heb me schrap gezet... ik wil blijven leven... met Gods hulp... net zo lang... tot ik meemaak, dat je de goeie kant op gaat... of tot je voorgoed ter verantwoording wordt geroepen.

SMELING: (*zangerig*) Moederliefde is een schone zaak.

MEVR. SMELING: (*hartstochtelijk*) Jij hebt met die schone zaak gesold... alsof het 'n vod was!... We hebben je gekoesterd en verwend... we hebben krom gelegen... je vader en ik... om je te laten studeren. We hebben soms zelfs het brood uit onze mond gespaard... want het was voor jou... jij zou dokter worden... We konden ons geluk niet op!... Ons enigst kind dokter... (*Smeling begint weer te spelen*) Dit wil je niet horen, hè?

SMELING: 't Is zo'n afgezaagd deuntje.

MEVR. SMELING: (*fel*) O... soms zou ik je met eigen handen kunnen vermoorden... dan haat ik je... jou, mijn eigen kind... (*met 'n snik*) Maar wat doet 'n moeder... ze slikt zo vaak alles weg... Ze gelooft zo graag... dat het misschien toch allemaal niet zo erg is als het lijkt... ze kán... ze wil niet geloven dat er geen greintje goed is overgebleven in d'r kind... ze zou nog in de bres springen... als iemand haar kind te na kwam... al verdient dat kind nog zoveel straf. Ja... speel maar... speel... dat is je gewoonte als er iets onprettigs tegen je wordt gezegd... Vroeger begon je dan te zingen... tegenwoordig speel je op je piano... en...

AUKJE HOOGVEEN

(op)

AUKJE: (*vlot*) Zeg, dok. O... dag, mevrouw!... Stoor ik soms?

MEVR. SMELING: Jij stoort nooit!... (*bitter*) Als jij zogenaamd zaken hebt te bespreken met mijn zoon... dan stuurt hij mij wel weg.

AUKJE: (*ironisch*) Last van migraine, mevrouw Smeling?

MEVR. SMELING: (*tot Smeling*) Dat mag zij zeggen, hè?... Dat keur jij goed, hè... dok?... Jij laat je moeder gerust in een hoek drukken, als...

SMELING: (*kort*) 't Is goed, moeder!... Morgen de rest, ja?

MEVR. SMELING: Als er 'n rechtvaardige God bestaat, dan zeg ik jullie dat Hij op 'n goeie dag...

AUKJE: Windt u toch niet zo op, mevrouw Smeling. Dat kan immers nooit goed zijn voor uw hart.

MEVR. SMELING: Als jouw hart zo veel verwerken kan als het mijne al te verwerken kreeg... dan mag je van geluk spreken... en dan zul je op mijn leeftijd niet bang zijn om je op te winden. Dat kan dat hart dan nog wel verdragen!... (*af*)

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto